

tate iustitiae, per quam concitavit diaboli astutias; Ioannis tertio, ubi agit de baptismo; dicit: *Et nemo ascendit in caelum, nisi qui descendit de caelo, Filius hominis, qui est in caelo. In tentatione ad humilitatem cautela, per quam enudavit diaboli fraudulentias; primi Regum decimo quarto: Ascendit Ionathas, manibus et pedibus reptans, et armiger eius post eum. In conversatione ad humilitatem disciplinae, per quam effugavit diaboli blanditias; Habacuc tertio: Ingressus est in ossibus meis, etc., ut ascendam ad populum accinctum nostrum. In passione ad humilitatem tolerantiae, per quam confregit diaboli potestatem; Psalmus: Qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi; Cantico-rum septimo: Ascendam in palmam et apprehendam fructum eius.*

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSIS, VOL. II, SERM. 49).

351^r QUARTO quoque fuit nomen Iesus ab Angelo nuntiatum; unde (Luc. 1), ait Angelus Gabriel Mariae: *Ne times, Maria, invenisti gratiam apud Dominum, scilicet, quam perdidit Eva: Ecce, concipies in utero, id est, totum accipies in te, et ex te, et paries filium, et vocabis nomen eius Iesum: ex quo patet quod Iesus est proprium nomen eius, et Christus appellativum, quasi diceret: tu es illa anima tanta gratia plena, quod tibi a Deo concessum est ut mundo tribuas Salvatorem, et prima omnium hominum, vel mulierum salvificum et gloriosum Nomen Iesum annunties toto mundo. Et iterum (Luc. 1): *Vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur; quod verbum potest esse thema in die sacrae Circumcisionis Iesu.**

351^r Quinto fuit a Virgine revelatum; insuper et a sanctissimo sponso suo Ioseph; nam ipsis duobus a Deo tantum per Angelum hoc officium commissum est, ut nominarent Christum Iesum Filium Dei. De Virgine supra patuit. De Ioseph vero (MATTH. 2) ait Angelus, Ioseph: *Noli timere accipere Mariam conjugem tuam; quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium, et vocabis nomen eius Iesum. Hi ambo, Ioseph, et Maria, prius in die Circumcisionis revela-*

verunt iam natum esse Iesum, id est, Salvatorem mundi. De huiusmodi Nominis impositione dicitur Is. LV: *Erūt Dominus nominatus in signum aeternum, quod non auferetur, scilicet, a credentibus in eum.*

DOMINICA INFRA OCT. ASCENSIONIS

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM IOANNEM.
Ioann. XV, 26, 27; XVI, 1-4.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Cum venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me:

27. et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.

1. Haec locutus sum vobis, ut non scandalizemini.

2. Absque synagogis facient vos: sed venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se praestare Deo.

3. Et haec facient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me.

4. Sed haec locutus sum vobis: ut cum venerit hora eorum remiscamini, quia ego dixi vobis.

Homilia S. Augustini Episcopi.

IN EVANG. IOANN. TRACT. 92.

353^r DOMINUS Iesus in sermone quem locutus est discipulis suis post coenam proximus passioni, tamquam iturus et relicturus eos praesentia corporali, cum omnibus autem suis usque in consummationem saeculi futurus praesentia spirituali, exhortatus est eos ad perferendas persecutiones impiorum, quos mundi nomine nuncupavit: ex quo tamen mundo etiam ipsos discipulos se elegisse dixit, ut scirent se Dei gratia esse quod sunt, suis autem vitis fuisse quod fuerunt. Deinde persecutores et suos et ipsorum Iudaeos evidenter expressit, ut omnino apparet etiam ipsos mundi damnabilis appellatione conclusos, qui persequitur sanctos. Cumque de illis diceret, quod ignorarent eum a quo missus est, et tamen odissent et Filium et Patrem, hoc est, et eum qui missus est, et eum a quo missus est, de quibus omnibus in

aliis sermonibus iam disseruimus; ad quos pervenit ubi ait: *Ut adimpleatur sermo qui in lege eorum scriptus est, quia odio habuerunt me gratis* (IOANN. XV, 25). Deinde tamquam consequenter adiunxit, unde modo disputare suscepimus: *Cum autem venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me, et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. Quid hoc pertinet ad illud quod dixerat: Nunc autem et viderunt, et oderunt et me et Patrem meum: sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est. Quia odio habuerunt me gratis? An quia Paracletus quando venit Spiritus veritatis, eos qui viderunt et oderunt, testimonio manifestiore convicit? Imo vero etiam aliquos ex illis, qui viderunt et adhuc oderant, ad fidem quae per dilectionem operatur, sui manifestatione convertit. Hoc ut ita intelligamus, ita factum esse recolimus. Venit enim die Pentecostes Spiritus sanctus in centum viginti homines congregatos, in quibus et apostoli omnes erant, qui illo adimpleti cum linguis omnium gentium loquerentur, plures ex his qui oderant, tanto miraculo stupefacti (quandoquidem viderunt loquente Petro tam magnum atque divinum testimonium perhiberi de Christo, ut ille qui occisus ab eis inter mortuos deputabatur, resurrexisset et vivere probaretur), compuncti corde conversi sunt; et tanti sanguinis tam impie atque immaniter fusi indulgentiam perceperunt, ipso redempti sanguine quem fuderunt (ACR. II, 2). Christi enim sanguis sic in remissionem peccatorum omnium fusus est, ut ipsum etiam peccatum posset delere quo fusus est. Hoc ergo intuens Dominus dicebat: *Odio habuerunt me gratis: cum autem venerit Paracletus, ille testimonium perhibebit de me*, tamquam diceret:*

Odio me habuerunt, et occiderunt videntes: sed tale de me Paracletus testimonium perhibebit, ut eos faciat in me credere non videntes.

354^r *Et vos, inquit, testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.* Perhibebit Spiritus sanctus, perhibebitis et vos. Quia enim ab initio mecum estis, potestis praedicare quod nostis: quod ut modo non faciatis, illius Spiritus plenitudo nondum adest vobis. Ille ergo testimonium perhibebit de me, et vos perhibebitis: dabit enim vobis fiduciam testimonium perhibendi charitatis Dei diffusa in cordibus vestris, per Spiritum sanctum qui dabitur vobis (ROM. V, 5). Quae utique Petro adhuc defuit, quando mulieris ancillae interrogatione perterritus, non potuit verum testimonium perhibere; sed contra suam pollicitationem timore magno compulsus est ter negare. Timor autem iste non est in charitate, sed perfecta charitas foras mittit timorem (I IOANN. IV, 18). Denique ante passionem Domini, servilis timor eius interrogatus est a femina servituti; post resurrectionem vero Domini liberalis eius amor ab ipso principe libertatis: et ideo ibi turbabatur, hic tranquillabatur; ibi quem dillexerat negabat, hic quem negaverat diligebat. Sed adhuc etiam tunc amor ipse infirmus fuerat et angustus, donec eum roboraret et dilataret Spiritus sanctus. Qui posteaquam illi est abundantia gratiae largioris infusus, sic ad perhibendum de Christo testimonium quondam eius frigidum pectus accendit, atque illa prius trepida quae veritatem suppresserant, ora reseravit, ut cum omnes, in quos venerat Spiritus sanctus, linguis omnium gentium loquerentur, Iudaeorum circumstantibus turbis, solus ad testimonium de Christo perhibendum prae ceteris promptius emicaret, eiusque interfectores de illius resurrectione con-

funderet. Si quem delectat tam suaviter sanctum tale spectaculum intueri, Actus Apostolorum legat: ibi beatum Petrum quem negantem doluerat, stupeat praedicantem (ACT. II, 19 ss.): ibi linguam illam videat ad fiduciam a diffidentia et ad libertatem a servitute translata, tot linguas inimicorum convertere ad Christi confessionem, quarum non valendo unam ferre, versa fuerat in negationem. Quid plura? Tantus in illo fulgor gratiae, tanta Spiritus sancti plenitudo apparebat, tanta de ore praedicantis pretiosissimae veritatis pondera procedebant, ut ingentis multitudinis adversarios interfectores Christi Iudaeos faceret pro illo paratos mori, a quibus cum illo formidabat occidi. Hoc fecit Spiritus sanctus tunc missus, ante promissus. Ista Dominus magna atque miranda sua beneficia praevidebat, quando dicebat: *Et viderunt, et oderunt et me et Patrem meum: ut adimpleatur sermo qui in lege eorum scriptus est, quia odio habuerunt me gratis. Cum autem venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me, et vos testimonium perhibebitis. Ille quippe testimonium perhibens et testes fortissimos faciens, abstulit Christi amicis timorem, et inimicorum odium convertit in amorem.*

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SERENSI, VOL. II, SERM. 49).

3575 **S**exto fuit ab Apostolis per universum orbem praedicatum, incoeperunt etenim a Iudaea. Proinde (ACT. V) de Apostolis scriptum est: *Omni die non cessabant in templo, et circa domos, docentes et evangelizantes Iesum Christum.* Vide quam dulce Evangelium Christus, unde Iesus salus:

Omne talit peccatum qui miscuit utile dulci.

3516 Denique a Iudaea pervenerunt ad Graecos, et finaliter ad Latinos, et sic mystice impletum est quod Pilatus posuit in titulo triumphali, quod scriptum erat Hebraice, Graece, et Latine: *Iesus Na-*

sareus, Rex Iudaeorum, quia per omnes linguas per Apostolos praedicari debebat gloria Nominis Iesu Christi, sicut Propheta (PSAL. XVII), ait: *In omnem terram exiit sonus eorum,* etc., scilicet, praedicantium hoc Nomen.

3517 Super omnes alios tamen vas electionis Paulus, tanquam candelabrum sanctum super quod Nomen Iesus fuit sicut lucerna splendens, suo fulgore illuminans universum mundum, sicut (ACT. IX), Dominus ait: *Vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, et Regibus, et filiis Israel.* Sic quoque gloriabatur ipse, I COR. II, dicens: *Non enim iudicavi me aliquid scire inter vos, nisi Christum Iesum, et hunc crucifixum.*

FERIA SECUNDA

Homilia S. Gregorii Papae.

Habetur integra in die Ascensionis.

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.

IN ASCENS. DOM. SERMO 5.

Dominus in coelo paravit sedem suam, et regnum ipsius omnibus dominabitur, Psalmus.

3519 In verbis his explicat sacer David materiam praesentis solemnitas. Sed quia ascensio dicit motum, et motus terminum, ideo describit eam quoad terminum excellentem, ibi: *In coelo;* quoad terminum permanentem, ibi: *paravit sedem suam;* quoad terminum efficacem, ibi: *et regnum ipsius omnibus dominabitur.*

3520 Dominus ergo in coelo, etc. Per coelum autem, quod quidem est sublime sicut sublimis situs, intelligitur Christi excellentiae altitudo; Proverbiorum vigesimo quinto: *Coelum sursum et terra deorsum, et cor regum inscrutabile.* Multiformis ornatus intelligitur Christi gloriae pulchritudo; Ecclesiastici quadagesimo tertio: *Species coeli gloria stellarum. Regularis incessus intelligitur Christi hierarchiae ordinatio;* Iob trigesimo octavo: *Nunquid nosti ordinem coeli, etc. Indefectibilis influxus intelligitur Christi gratiae plenitudo;* Psalmus: *Qui operit coelum nubibus et parat terras pluviam.* Paravit autem Pater Filio sedem sicut

3522 **r**egi ad sublimiter praesidentium; Isaiae sexto: *Vidit Dominum sedentem super solium excelsum et elevatum.* Sicut magistro ad fontaliter docendum; Sapientiae nono: *Da mihi, Domine, sedium tuarum assistricem sapientiam.* Sicut iudici ad iuste remunerandum; Psalmus: *Sedes tua, Deus, in saeculum saeculi, virga directionis virga regni tui.* Sicut pontifici ad liberaliter influendum; Apocalypsis ultimo: *Ostendit mihi fluvium aquae vitae, etc., procedentem de sede Dei et Agni.*

3523 **Q**ui ergo cum Christo vult sibi parare sedem in coelo parat sibi sedem regalem per humilitatis perfectionem; Apocalypsis tertio: *Qui vicerit, dabo ei sedere necum in throno meo.* Humilitas autem habet hos gradus: spernere mundum, spernere nullum, spernere se ipsum, spernere se sperni, gaudere se spretum Magistralem per veritatis amorem; Marci ultimo: *Postquam locutus est eis, assumptus est in coelum et sedet a dextris Dei.* Iudicalem per iustitiae rectitudinem; Psalmus: *Iustitia et iudicium praeparatio sedis tuae.* Pontificalem per misericordiae pietatem; Apocalypsis quarto: *Vidi sedentem et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor et super thronos viginti quatuor seniores, Patres veteris et novi Testamenti, qui fuerunt viri misericordiae.*

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SERENSI, VOL. II, SERM. 49).

3523 **S**eptimo vero est ab omnibus adoratum et veneratum. An non omnis creatura flectit genu Nominis eius? quum in creatura etiam quotidie fiant mirabilia in Nomine eius? Proinde Origen. ait: Nomen Iesu nomen gloriosum, et omni cultu dignissimum; unde, salva veritate, non immerito potest dici, ac pia devotione credi quod, quum Paulus raptus fuit in Paradisum, sicut ipsemet testatur (II COR. XII): *Et audivit arcana verba quae non licet homini loqui,* quod tunc perfecte

didicit Nomen Iesu ab omnibus adorandum: nempe in raptu idem est audire quod et videre.

3524 **A**d cuius evidentiam advertendum est quod triplex est cognitio Dei: Prima per naturam, secunda per gratiam, tertia per gloriam. Prima est per naturam: potest enim intellectus humanus cognoscere Deum per naturam, sicut etiam Philosophi cognoverunt: nam, secundum Boetium, omnibus hominibus cognitio Dei naturaliter insita est. Secunda est per gratiam, id est, per fidem formatam sive informem, sicut eum cognoscunt fideles in hac vita. Tertia est per gloriam, quod est videre Deum per essentiam, sicut eum Beati vident in patria: et ad hunc gradum impossibile est secundum statum vitae pertingere, nisi divina virtute supra naturam mirabiliter operante et elevante.

3525 **U**sque ad hunc gradum fuit anima beati Pauli elevata, et hoc est tertium coelum ad quod Paulus raptus fuit, quia vidit divinam essentiam; unde secundum August. in lib. *De videndo Deum:* Et audivit arcana verba, quia fuit illuminatus et instructus de tam altis mysteriis, quod de eis non licet homini loqui; tum quia explicari non debent humana lingua; tum quia animatus homo non percipit ea quae sunt spiritus Dei.

FERIA TERTIA

Homilia S. Gregorii Papae.

Habetur integra in die Ascensionis.

Homilia S. Bernardi Abbatis.

IN ASCENS. DOM. SERMO I.

3526 **R**ecumbentibus undecim discipulis apparuit illis Iesus (MARC. XVI, 14). Apparuit vere benignitas et humanitas Salvatoris. Multam enim fiduciam praestat, quod libentius adit orationi incumbentibus, quando nec recumbentibus quidem dedignatur adesse. Apparuit, inquam, benignitas eius qui cognovit figmentum nostrum, nec deditur necessitates nostras, sed miseratur, si tamen curam carnis non in desiderio facimus, sed in necessitate. Quod considerans idem Apostolus, *Sive manducamus, inquit, sive bibimus, sive aliquid aliud facimus, omnia in gloriam Domini faciamus* (I COR. X, 31). Potest tamen quod recumbentibus apparuit ad id quoque referri quod alibi calumnian-

tibus Iudacis adversus discipulos non icinantes: *Non possunt, inquit, filii sponsi lugere quamdiu cum eis est sponsus. Sequitur: Et exprobravit incredulitatem illorum et, duritiam cordis, quia huius qui viderant eum resurrexisse non crediderunt* (MATTH. IX, 15). Audis Christum discipulos increpantem, immo (quod durius sonat) etiam exprobrantem, nec quandoquidem, sed ea hora qua, eis corporalem praesentiam subtracturus, videri poterat magis ab increpatione parcere debuisse. Noli ergo indignari de cetero, si te quoque aliquando Christi vicarius increpaverit. Id enim exhibet quod ascensus ab eis in coelum, suis Christus legitur exhibuisse discipulis. Sed quid est, fratres, quod dicit: *His qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt*?

3547 *Iam vero ut faciat quod scriptum est, Bonitatem et disciplinam et scientiam doce me* (PSAL. CXVIII, 66); visitationis gratiam, exprobrationis censuram, praedicationis quoque doctrina sequatur et dicat: *Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit*. Sed quid ad haec dicemus, fratres? Magna nimis videtur saecularibus hominibus in hoc verbo data fiducia, verocorpe ne dare eam incipiant in occasione carnis, blandientes sibi plusquam oporteat sine operibus de baptismo et credulitate. Verumtamen consideremus quod sequitur: *Signa autem eos qui crediderit, haec sequentur*. Nec minor fortasse videbitur ipsis quoque religiosis ex hoc verbo provenire desperatio quam ex verbo priore vanae spei data

saecularibus occasio videretur. Quis enim ea quae in praesenti loco scripta sunt signa videtur habere credulitatis, sine qua nemo poterit salvari, quoniam *qui non crediderit, condemnabitur*; et, *Sine fide impossibile est placere Deo*? Quis, inquam, daemonia eiecit, linguis novis loquitur, serpentes tollit? Quid ergo? Si nemo haec habet, aut per paucos nostris videntur habere temporibus; ad nemo salvabitur, aut hi soli qui his meritis gloriantur, quae non tam merita sunt quam indicia meritorum: adeo ut multi dicentes, *Nomen in nomine tuo daemonia eiecimus, et in nomine tuo virtutes multas fecimus*? audire habeant in iudicio: *Nescio vos, discedite a me, operarii iniquitatis*. Ubi est quod ait Apostolus cum de iusto iudice loqueretur: *Qui reddet unicuique iuxta opera sua*, si (quod absit) quaerenda sunt in iudicio signa potius quam merita?

3548 *Sunt tamen et ipsa merita signa quaedam, certiora utique et salubriora. Nec difficile arbitror nosse quemadmodum intelligi signa possint praesentia, ut sint indubitata signa credulitatis, ac per hoc et salutis. Primum enim opus fidei per dilectionem operantis, cordis compunctio est; in qua sine dubio eiciuntur daemonia, cum eradicantur e corde peccata. Exinde qui in Christum credunt, linguis loquuntur novis, cum iam recedunt vetera ore eorum nec de cetero vetusta protoparentum lingua loquuntur, declinantium in verba malitiae ad excusandas excusationes in peccatis. Ubi vero compunctione cordis et oris confessione priora sunt deleta peccata, ne recidivam patiantur, et iam sint posteriora peiora prioribus, serpentes tollant necesse est, id est ut venenatas suggestiones extinguant. Quid tamen agendum, si qua forte radix pullulat, quae tam velociter nequeat extirpari, sed stimulat animum*

concupiscentia carnis? Profecto *si morigerum quid biberint, non eis nocebit*: quoniam, iuxta Salvatoris exemplum, cum gustaverint, nolent bibere, id est cum senserint, nolent consentire. Sic enim non eis nocebit (quia nulla damnatio est his qui sunt in Christo Iesu) concupiscentiae sensus absque consensu. Quid tamen? Molesta certe et periculosa est sic corruptae et infirmae affectionis lucta: *sed qui crediderint, super aegros manus imponent, et bene habebunt, id est aegras affectiones bonis operibus operient, et hoc remedio curabuntur*.

Varia de SS. Nominie Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. II, SERM. 49.)

3549 *In praefata autem visione pie possumus meditari quod ipse [Paulus] vidit gloriosum Dominum, qui constitutus erat in gloria Dei Patris, In coelestibus super omnem Principatum, Potestatem, Virtutem, et Dominationem, et super omne nomen quod nominatur, non solum in hoc saeculo, sed etiam in futuro, et quod Pater omnia subiecit sub pedibus eius, sicut ipse ait ad Ephes. I. Quum igitur cerneret illum in tanta gloria sublimatum, quodam spiritali clamore inflammatus, totus ex amore illius exclamavit, dicens: Iesus, amor meus; ad cuius nominationem et clamorem omnes Cives beati genuerunt, adorantes Iesum in nominatione illius.*

3550 *In eodem nomine intellexit quod in nominatione Iesu genuflectebant se omnes spiritus infernales; ac sic debere facere omnes spiritus viatores. Proinde, a coelo rediens ac praedicta recolens, in spiritu Dei praecipiens, universis scripsit verbum propositum, dicens (PHILIPP. II): In nomine Iesu omne genu flectatur, coelestium, terrestrium, et inferorum: Coelestes per gloriam, terrestres per gratiam, et infernales per iustitiam sempiternam. Plane effusus est, tamquam oleum, Nomen Iesu, quando non solum coelum, terrasque perdidit, sed etiam inferos superasperit.*

3551 *Hoc autem Ecclesia volens ab omnibus impleri, statuit extra de immanitate. Eccles. I: Deest domini Domini sanctitudo, lib. 6 dicens: Convenientes in Ecclesia, Nomen quod est super omne nomen, a quo aliud sub coelo non est datum hominibus in quo fieri credentes salvos oporteat, Nomen, videlicet, Iesu Christi qui salvum facit populum suum*

a peccatis eorum, exhibitione spiritualis reverentiae attollant, et quod generaliter scribitur ut in *Nomine Iesu omne genu flectatur*, singuli singulariter in seipsis implentes, praecipue dum aguntur Missarum sacra mysteria, gloriosum illud Nomen quandoquidem recolitur, flectant genu cordis sui; quod vel capitis inclinatione testentur.

FERIA QUARTA

Homilia S. Gregorii Papae.

Habetur integra in die Ascensionis.

Homilia S. Bernardi Abbatis.

IN ASCENS. DOM. SERMO 2.

3552 **S**OLEMNITAS ista, fratres charissimi, gloriosa est et (ut ita dicam) gaudiosa, in qua et singularis Christo gloria, et nobis specialis laetitia exhibetur. Consummatio enim et adimpletio est reliquarum solemnitatum, et felix clausula totius itinerarii Filii Dei. Qui enim descendit, ipse est, et qui ascendit hodierna die super omnes coelos, ut adimpleret omnia. Iam enim, cum se dominum universorum quae sunt in terra et in mari et in inferno probasset, non restabat nisi ut aeris et coelorum se esse Dominum argumentis similibus, vel certe potioribus comprobaret. Terra enim cognovit Dominum, quia ad vocem virtutis eius, cum clamasset magna voce, *Lavare, veni foras*, mortuum reddidit. Cognovit mare, quia solidum se praebuit sub pedibus eius, ita ut apostoli eum putarent phantasma esse. Cognovit infernus, cuius ipse portas aereas et vectes ferreos confregit, ut et ligavit illum insatiabilem homicidam qui vocatur diabolus et satanas. Profecto qui mortuos suscitavit, leprosos mundavit, caecos illuminavit, claudos firmavit et omnes exsufflavit infirmitates, Dominus omnium fuit, et eadem manu qua fecerat, quae defecerant reficiebat. Sic et qui in ore piscis cum ipso pisce statuerem invenire praedixit, patet proculdubio quia maris et omnium quae in mari

moventur dominus fuit. Qui vero tradidit aereas potestates et afflixit eas cruci suae, claret quia super infernales officinas potestatem accepit. Hic est enim qui pertransiit beneficiando et sanando omnes oppressos a diabolo, qui stetit in loco campestri ut doceret turbas, ante praesidem ut alapas sustineret; toto tempore quo in terris visus est et cum hominibus conversatus, in laboribus multis stans, et operans salutem in medio terrae.

3533 Ad claudendam igitur tunicam tuam inconsutilem, Domine Iesu, ad perficiendam fidei nostrae integritatem, restat ut, videntibus discipulis, per medium aeris, sicut aeris Dominus, ascendas super omnes coelos. Ex tunc probabitur quia Dominus universorum tu es, quia omnia in omnibus adimplesti, et iam tibi profecto debetur ut in nomine tuo omne genu flectatur coelestium, terrestrium et infernorum; et omnis lingua confiteatur quia tu es in gloria et in dextera Patris. In hac dextera sunt delectationes usque in finem: et ideo monet Apostolus ut quaeramus quae sursum sunt, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quia illic profecto thesaurus noster est Iesus Christus, in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter.

3534 Quid tamen putatis, fratres, quantus dolor et timor irruerit apostolica pectora, cum eum viderunt a se tolli et attolli in aera, non scalis adiutum, non sublevatum funibus, etsi angelico comitatu obsequio, non tamen fultum auxilio, sed gradientem in multitudine fortitudinis suae? Impletum est quod eis dixerat: *Quo ego vado, vos non potestis venire* (IOANN. VII, 34). Quocumque enim terrarum iisset, eum indivisibiliter sequerentur; mare (sicut Petrus fecit ali-

quando) cum eo etiam submergendi intrarent: sed haec sequi non poterant, quia *corpus quod corrumpitur, aggravat animam, et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem* (SAP. IX, 15). Dolor ergo nimius erat, quia videbant illum propter quem omnia reliquerant a suis sensibus et aspectibus tolli, ut non possent, ablato a se sponso, filii sponsi non lugere: timor, quia orphani relinquebantur in medio Iudaeorum, nondum confirmati virtute ex alto. Benedicens ergo eis ferebatur in coelum, forte concessis illius singularis misericordiae visceribus, cum miseros suos et pauperem suam scholam relinqueret; nisi quod veniebat parare eis locum et quia expediebat ut praesentiam eis subtraheret corporalem. Quam felix, quam digna ista processio! ad quam ne ipsi quidem adhuc apostoli digni fuerunt admitti, cum et animarum sanctorum et coelestium virtutum triumphali pompa deductus ad Patrem, sedet a dextris Dei. Nunc vere adimplevit omnia, quia natus est inter homines, cum hominibus conversatus est, ab hominibus et pro hominibus passus et mortuus est, resurrexit, ascendit, sedet ad dexteram Dei. Agnosco tunicam desuper contextam per totum, quam superna illa mansio claudit: ubi adimpletus est et adimplevit omnia Dominus Iesus Christus.

3535 Verumtamen quid mihi et solemnitatibus istis? Quis me consolabitur, Domine Iesu, quia te non vidi in cruce suspensum, plagis lividum, pallidum morte; quia non sum crucifixo compassus, obsecutus mortuo, ut saltem lacrymis meis loca illa vulnerum delinirem? Quomodo me derelinquisti insalutatam, cum formosus in stola tua Rex gloriae in alta coelorum te recepisti? Prorsus renuisset consolari anima mea, nisi me angeli in voce exultationis praevenis-

sent, qui dixerunt: *Viri galilaei, quid statis aspicientes in coelum? Hic Iesus, qui assumptus est a vobis in coelum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in coelum* (ACT. I, 12). Sic, inquit, veniet. Ergone veniet quaerere nos in illa tam singulari quam universali processione, cum, praecedentibus omnibus angelis et subsequentibus hominibus universis, descendet iudicare vivos et mortuos? Proculdubio veniet: sed quomodo ascendit, non quomodo ante descendit. Humilis enim prius venit animas salvare: sublimis autem venit cadaver istud resuscitare et configurare corpori claritatis suae, ut infirmiori huic vasculo abundantiore impendere videatur honorem. Tunc enim videbitur cum potestate magna et maiestate qui prius in infirmitate carnis luserat. Intuebor et ego eum, sed non modo; video eum, sed non prope: ita ut haec secunda glorificatio priori glorificationi propter excellentem gloriam manifeste praeluceat.

3536 Interim manipulus primitiarum nostrarum Christus oblatus est, ad dexteram Patris assumptus, et assistit nunc vultui Dei pro nobis. Sedet autem, habens in dextera misericordiam, in sinistra iudicium; et misericordiam multam nimis et iudicium multum nimis: in dextera aquam, in sinistra ignem immobiliter tenens. Et quidem corroboravit misericordiam super timentes se secundum altitudinem coeli a terra, ut maiores cumulis miserationum Domini sentiant quam sit spatium inter coelum et terram. Propositum namque Dei super illos manet immobile: et misericordia haec ab aeterno et usque in aeternum super timentes eum; ab aeterno per praedestinationem, in aeternum per glorificationem. Similiter et in reprobis terribilis est super filios hominum, et utrimque stat fixa sententia aeternitatis, et in his qui salvi

fiant et in his qui pereunt. Quis scit si omnium vestrum quos hic video nomina scripta sunt in coelis, et in libro praedestinationis annotata? Vocationis enim et iustificationis vestrae aliqua signa mihi videor intueri in conversatione huius humilitatis. Quanto putas gaudio replerentur omnia ossa mea, si id scire contingeret? Sed nescit homo utrum sit dignus amore, an odio.

Propterea, dilectissimi, perseverate in disciplina quam suscepistis, ut per militatam ad sublimitatem ascendatis: quia haec est via, et non est alia praeter ipsam. Qui aliter vadit, cadit potius quam ascendit: quia sola est humilitas quae exaltat, sola quae ducit ad vitam. Christus enim cum per naturam divinitatis non haberet quo cresceret vel ascenderet, quia ultra Deum nihil est; per descensum quomodo cresceret invenit, veniens incarnari, pati, mori, ne morem in aeternum: propter quod Deus exaltavit illum, quia resurrexit, ascendit, sedet a dextris Dei. Vade et tu fac similiter. Neque enim ascendere potes, nisi descenderis: quia, ut aeterna lege fixum est, *Omnis qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur*. O perveritas! o abusio filiorum Adam! quia, cum ascendere difficillimum sit, descendere autem facillimum, ipsi et leviter ascendunt et difficiliter descendunt, parati ad honores et celsitudines graduum ecclesiasticorum, ipsi etiam angelis humeris formidandos. Ad sequendum autem te, Domine Iesu, vix inveniuntur qui vel trahi patiantur, qui velint duci per viam mandatorum tuorum. Alii enim trahuntur, qui possunt dicere: *Trahere me post te*. Alii ducuntur, qui dicunt: *Introduxit me rex in cellaria sua*. Alii rapiuntur, sicut Apostolus raptus est ad tertium coelum. Et primi quidem felices, qui in patientia sua possident animas suas: se-

cundi feliciores, quia ex voluntate sua consistunt ei: tertii felicissimi, qui, in profundissima Dei misericordia quasi quodammodo sepulta iam arbitrii sui potestate, in divitiis gloriae in spiritu ardoris rapiuntur, nescientes sive in corpore, sive extra corpus; hoc solum scientes, quod rapti sint. Beatus qui ubique te ducem habet, Domine Iesu, non illum refugam spiritum qui statim ascendere voluit et tota divinitatis dextera percussus est. Nos autem populus tuus et oves pascuae tuae sequamur te, per te, ad te: quia tu es via, veritas et vita; via in exemplo, veritas in promissio, vita in praemio. Verba enim aeternae vitae habes; et nos cognoscimus et credimus quia tu es Christus Filius Dei vivi, qui es super omnia Deus benedictus in saecula. Amen.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. II, SERM. 49).

3538 **U**t igitur hoc ferventius et devotius observetur utilitates, ac profectus quos nobis conferat hoc Nomen Iesu diligentius consideremus. Est enim simillimum soli: sicut enim sol iste materialis suo vigore, splendore, ac calore vivificat, augmentat, atque servat cuncta terrae viventia; sic Nomen Iesu cunctis in hoc saeculo peregrinis vitam gratiae praestat et incipientibus, et proficientibus. Proinde Zach. vi, ait: *Oriens nomen eius*, id est, sicut sol refulgens in Oriente. Et iterum (Ps. xviii) ait: *In sole posuit tabernaculum suum*, id est, fecit solem mysticum, qui est radiosa fides tabernaculum Nominis sui. Distinguiamus igitur fulgorem huius sacri Nominis in duodecim splendidos radios, ut abundantia radiosae fidei Nominis Iesu Christi in duodecim articulis per duodecim Apostolos per totum universum radiose diffusae mystice designetur, sicut (Ecc. xlii), dicitur: *Sol illuminans per omnia respexit*.

3539 Primo incipientibus enim quatuor radios, seu radios virtutes habet Nomen Domini Iesu, secundum quod quatuor mala adversantur eis. Est enim adversaria; primo culpa, secundo pugna, tertia concupiscentia, quarto etiam poena. Contra haec quatuor est Nomen Iesu. Primo refugium poe-

nitentium, secundo vexillum praefiantium, tertio remedium infirmantium, quarto solatium patientium.

IN OCTAVA ASCENSIONIS

Homilia S. Gregorii Papae.
Habetur integra in die Ascensionis.

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri.
IN DIE ASCENS. HOMIL.

QUOMODO novissime, quasi iam 3540 ultra eum non viderint? Novissimum quippe illud est, quo Dominum Apostoli in terra viderunt, quando ascendit in coelum, quod factum est quadragesimo die post eius resurrectionem. Numquid nam tunc exprobraturus erat, quod non credidissent eis qui eum viderant resurrexisse, quando iam et ipsi post resurrectionem toties eum viderant? Illud ergo accipiamus, post multas demonstrationes eius, quibus per dies quadraginta discipulis suis praesentatus est, cum etiam novissime recumbentibus illis undecim apparuisse, id est, ipso quadragesimo die. Et quoniam iam erat ab eis ascensus in coelum, hoc eis illo die maxime exprobrare voluisse, quia his qui viderant eum resurrexisse non crederant, antequam eum ipsi viderent: cum utique post ascensionem suam praedicantibus illis Evangelium, gentes quae non viderunt, fuerant crediturae. Post illam quippe exprobrationem secutus, ait idem Marcus:

Et dixit eis: Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae: qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Hoc ergo praedicaturi, quoniam qui non crediderit, condemnabitur, cum id utique non crederet quod non vidit, non ipsi primitus fuerant obiurgandi, quod antequam Dominum viderent, non crederent eis quibus Dominus apparisset? Quod vero dixit eis:

3541 *Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae.* Numquid sanctum Evangelium vel insensatis rebus, vel brutis animalibus fuerat praedicandum, ut de eo discipulis dicitur: *Praedicate omni creaturae.* Sed omnis creaturae nomine potest omnis natio gentium designari. Ante enim dictum fuerat: *In viam gentium ne abiitis*: nunc autem dicitur: *Praedicate omni creaturae*, ut, scilicet, prius a Iudaea Apostolorum repulsa praedicatio, tunc nobis in Adiutorium fieret, cum hanc illa ad damnationis suae testimonium superba repulisset.

3542 *Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur.* Fortasse unusquisque apud semetipsum, dicat: Ego iam credidi, salvus ero; verum dicit, si fidem operibus tenet. Vera etenim fides est, quae in hoc quod verbis dicit, moribus non contradicit. Hinc est enim quod de quibusdam falsis fidelibus Paulus dicit: *Qui confitentur se nosse Deum, factis autem negant.* Hinc Ioannes ait: *Qui dicit se nosse Deum, et mandata eius non custodit, mendax est.* Cum autem dicatur: *Qui vero non crediderit, condemnabitur*, quid hic dicimus de parvulis, qui per aetatem adhuc credere non valent: nam de maioribus nulla quaestio est. In Ecclesia ergo Salvatori per alios parvuli credunt, sicut ex aliis ea quae illis in baptismo remittuntur peccata traxerunt.

3544 *Signa autem eos qui crediderint, haec sequentur: In nomine meo daemonia eiciunt, linguis loquentur novis, serpentes tollent, et si mortiferum quid biberint, non eis nocbit, super aegros manus imponent, et bene habebunt.* Numquid quia ista signa non facimus, minime credimus? Sed haec necessaria in exordio Ecclesiae fuerunt: ut enim ad fidem cresceret, miraculis fuerat nutrienda. Quia et nos cum

arbusta plantamus, tamdiu eis aquam fundimus, quousque ea in terra convalescere videamus. At si semel radicem fixerint, irrigatio cessabit. Hinc est enim quod Paulus dicit: *Linguae in signum sunt non fidelibus, sed infidelibus.* An non habemus de his signis atque virtutibus quae adhuc subtilius considerare debeamus? Sancta quippe Ecclesia quotidie spiritualiter facit, quod tunc per Apostolos corporaliter faciebat. Nam sacerdotes eius cum per exorcismi gratiam manus credentibus imponunt, et habitare malignos spiritus in eorum mente contradicunt, quid aliud faciunt, nisi daemonia eiciunt? Et fideles quique qui iam vitae veteris saecularia verba derelinquunt, sancta autem mysteria insonant, conditoris sui laudes et potentiam, quantum praevalent narrant, quid aliud faciunt, nisi novis linguis loquuntur? Qui dum bonis suis exhortationibus militiam de alienis cordibus auferunt, serpentes tollunt, et dum pestiferas suasiones audiunt, sed tamen ad operationem pravam minime pertrahunt, mortiferum quidem est quod bibunt, sed non eis nocbit; qui quoties proximos suos in bono opere infirmari conspiciunt, dum eis tota virtute concurrunt, et exemplo suae operationis illorum vitam roborant, qui in propria actione titubant, quid aliud faciunt, nisi super aegros manus imponent, ut bene habeant? Quae nimirum miracula tanto maiora sunt, quanto magis spiritualia: tanto maiora sunt, quanto per haec non corpora, sed animae suscitantur.

3545 *Et Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in coelum, et sedet a dextris Dei.* Considerandum nobis est, quid est quod Marcus ait: *Sedet a dextris Dei*, et Stephanus dicit: *Videos coelos apertos, et Filium hominis stantem a dextris Dei.* Quid est quod